

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžp/21/2012
Identifikačné číslo spisu:	5011201109
Dátum vydania rozhodnutia:	16.07.2013
Meno a priezvisko:	CSc., JUDr. Eva Babiaková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:5011201109.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a členov senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej, a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci žalobcov: 1.) U. B., F. XX, Z., 2.) W. B., F. XX, Z., 3.) R. O., P. XXX, 4.) C. P. B., Z. X/XX, K., všetci zast. JUDr. Milošom Barbušom, advokátom so sídlom Štúrova 13, P.O.Box 154, Bratislava, proti žalovanému: Obvodný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky, A. Kmeť 17, Žilina, za účasti: 1.) U. L., F. XXX, Z., 2.) Y. L., F. XXX, Z., v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia právneho predchodcu žalovaného č. A/2011/009774/KSÚ Žilina/Pál zo dňa 20. septembra 2011, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/429/2011 - 115 zo dňa 17. apríla 2012, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/429/2011 - 115 zo dňa 17. apríla 2012, p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Žiline napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali preskúmania zákonnosti rozhodnutia právneho predchodcu žalovaného označeného v záhlaví, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcov a potvrdené rozhodnutie mesta Turzovka č. Výst-11-TX1-Tk-356/2009-Jt zo dňa 28. apríla 2009, ktorým bola pribratým účastníkom povolená stavba - rodinný dom č. 21 - prístavba a zmena nebytových priestorov na samostatnú bytovú jednotku na pozemku KN p. č. XXX, XXX v kat. úz. Z..

Krajský súd dospel k záveru, že námietka ohľadne povolenia prístavby k čiernej stavbe nebola uplatnená v lehote podľa § 36 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „Stavebný zákon“), a teda nakoľko sa správne orgány ňou nezaoberali, nemohol sa ňou zaoberať ani súd. Rovnaký záver prijal krajský súd aj ohľadne námietky v otázke odstránenia časti prístavby, keď žalobcovia namietali, že správne orgány sa nevysporiadali s otázkou odstránenia časti stavby hospodárskej budovy.

Pokiaľ žalobcovia namietali, že prístavba bude podpivničená, toto nevypĺvalo zo schválenej projektovej

dokumentácie. Táto námietka nebola vznesená v lehote podľa § 36 ods. 1 Stavebného zákona, nemohol krajský súd na ňu prihliadnuť a preto nemožno konštatovať, že nebol dostatočne zistený skutkový stav. Ako čiastočne dôvodnú vyhodnotil súd námietku ohľadne tvrdeného umiestnenia prístavby na spoločnej hranici s pozemkami stavebníkov. Krajský súd uviedol, že žalobcovia správne argumentovali, že v zmysle § 2 ods. 3 vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie (ďalej v texte rozsudku len „Vyhláška“), je potrebné prvú časť Vyhlášky aplikovať primerane aj na zmeny stavby, okrem iného tiež § 6 Vyhlášky. Ak dochádza k výstavbe prístavby, t.j. k zmene dokončenej stavby, je potrebné posúdiť, či bude prístavba umiestnená tak, že vedľa nej nebude iný rodinný dom - umiestňovaná prístavba a existujúca zástavba rodinných domov nebude vytvárať medzi sebou voľný priestor alebo či umiestňovaná prístavba a už umiestnené rodinné domy budú vytvárať medzi sebou voľný priestor. V danom prípade bolo situačným nákresom a katastrálnou mapou riadne preukázané, že povoľovaná stavba a rodinný dom žalobcov nebudú medzi sebou vytvárať voľný priestor, pretože dom žalobcov je umiestnený na voľnom priestranstve mimo roviny navrhovanej prístavby a navrhovaná prístavba je umiestnená vedľa parc. č. XXX, nebolo preto potrebné aplikovať ustanovenia o odstupoch (§ 6 ods. 3, 4 Vyhlášky), ale § 6 ods. 2 Vyhlášky. Bolo potrebné skúmať, či umiestnením prístavby nebude trvale obmedzené užívanie susedného pozemku na určený účel. Susedným pozemkom je parcela žalobcov parc. č. XXX, ktorá je vedená ako zastavané plochy a nádvoria. Z fotodokumentácie v spise ako aj z vyjadrenia žalobcov na pojednávaní vyplynulo, že sa využíva ako prístupová cesta k ich rodinnému domu. Prístavba teda žiadnym spôsobom nenaruší súčasný účel využitia tejto parcely.

Vo vzťahu k namietanému zatieneniu pozemkov krajský súd uviedol, že druhostupňový správny orgán použil správnu úvahu o nemožnosti zatienenia prístavbou z dôvodu orientácie svetových strán a to z dôvodu, že navrhovaná prístavba je orientovaná z pohľadu nehnuteľností žalobcov na severozápad, a teda nie je reálne, aby došlo k jej tieneniu. Navrhovaná prístavba nebude protiľahlá k rodinnému domu žalobcov, bude sa nachádzať tak, že protiľahlými k nej budú pozemky parc. č. XXX a parc. č. XXX v časti, kde nie sú zastavané, teda navrhovaná prístavba sa nebude nachádzať vedľa rodinného domu žalobcov. Nebolo pravdivé tvrdenie žalobcov, že prístavba bude priľahlá so stenou rodinného domu žalobcov, ani to, že správne orgány sa dostatočne nezaoberali námietkou zatienenia pozemku a rodinného domu žalobcov; na posúdenie tejto skutkovej okolnosti nebolo potrebné vypracovať svetelnú štúdiu. Prístavba rodinného domu taktiež nespadá do navrhovaných činností, ktorých vplyv na životné prostredie by podliehal osobitnému posudzovaniu v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

Vo vzťahu k namietanému obmedzeniu vlastníckeho práva žalobcov počas výstavby prístavby krajský súd uviedol, že takáto podmienka bola uvedená vo výroku prvostupňového správneho rozhodnutia, je v súlade s § 135 Stavebného zákona, a preto nemôže byť nezákonná. Nezákonnosť nemožno vidieť ani v možnom nedodržaní stanoveného termínu výstavby na pozemku žalobcov. Hypotetické nedodržanie tejto lehoty v budúcnosti nemôže spôsobiť nezákonnosť napadnutého rozhodnutia. Ohľadne špecifikácie obmedzenia pásu dlhého 30m a širokého 2,5m do spoločných hraníc na parc. č. XXX, táto bola podľa názoru súdu dostatočná. Z povahy veci vyplýva, že sa jedná o tú časť pozemku, kde bude vykonávaná prístavba, začiatok a koniec pásu bude potrebné vymerať podľa konkrétnych technických zariadení, ktoré budú stavebníci na výstavbu prístavby využívať. Aj z dôvodu variability začiatku a ukončenia tohto pásu bolo správne, keď prvostupňový správny orgán jeho špecifikáciu vykonal len jeho šírkou a umiestnením na hranici parcely.

O trovách konania rozhodol krajský súd v zmysle § 250k ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „O. s. p.“) tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal.

Proti predmetnému rozsudku podali v zákonnej lehote dňa 1. júna 2012 odvolanie, v ktorom sa domáhali jeho zrušenia a vrátenia veci krajskému súdu na ďalšie konanie.

Uviedli, že je irelevantné, či námietku čiernej stavby vzniesli v rámci stavebného konania alebo nie. Je absurdné, aby sa povoľovala stavba, ktorá mení charakter existujúcej čiernej stavby. Koncentračná zásada má určité hranice. V prípade ide o čiernu stavbu, čo stavebný úrad musel vedieť, nakoľko len v jeho kompetencii bolo rozhodovať o akejkoľvek stavbe, argumentovať koncentračnou zásadou je neprijateľné a rozporné so základnými zásadami Stavebného zákona. Šlo o nezákonný postup stavebného

úradu, ktorým sa musí zaoberať každý súd bez ohľadu na to, či bola alebo nebola vznesená námietka. Krajský súd sa podľa názoru žalobcov nevysporiadal s ďalšími v rámci stavebného konania riadne vznesenými námietkami, na ktoré v ďalšom obsahu odvolania heslovite poukázali.

K podanému odvolaniu sa písomným podaním zo dňa 18. júna 2012 vyjadril žalovaný tak, že navrhol rozsudok krajského súdu potvrdiť.

Uviedol, že napadnuté správne rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom a stotožnil sa s právnym názorom vysloveným v rozsudku súdu prvého stupňa. Námietku nemožnosti zbúrať prístavbu len sčasti považoval za všeobecnú a ničím nepodloženú. Žalobcovia žiadnym spôsobom nepreukázali, že odstránenie časti stavby je zo stavebno-technického hľadiska nerealizovateľné. Stavebníci predložili projektovú dokumentáciu vypracovanú odborne spôsobilou osobou - projektantom, ktorý zodpovedá za realizovateľnosť projektu stavby.

K zriadeniu vecného bremena stavebným úradom žalovaný uviedol, že zo Stavebného zákona, § 135, vyplýva, že opatrením stavebný úrad môže uložiť vlastníkovi susedného pozemku, aby trpel vykonanie prác zo svojho pozemku, nejedná sa však o vecné bremeno v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka. § 135 Stavebného zákona žiadnym spôsobom nestanovuje resp. nenariaďuje tomu, v prospech ktorého bolo uložené opatrenie, povinnosť uhradiť za obmedzenie vlastníckych práv vlastníkovi susedného pozemku, určitú odplatu.

Pokiaľ žalobcovia namietali, že stavba, ktorá je predmetom stavebného konania, je podpivničená, žalovaný poukázal na projektovú dokumentáciu predloženú pre stavebné konanie, z ktorej vyplýva, že stavba, ktorá je predmetom konania má byť sčasti odstránená a sčasti zachovaná, a práve len v tej časti, ktorá sa má ponechať, existuje podpivničenie, ktorá skutočnosť je pre realizáciu stavby dosť podstatná, a teda tvrdenie žalobcov že nie je podstatné, či pivnica je alebo nie je zakreslená v projektovej dokumentácii, považoval žalovaný za neodborné a účelové.

K podanému odvolaniu sa písomne vyjadrili aj pribratí účastníci tak, že navrhli napadnutý prvostupňový rozsudok potvrdiť.

Uviedli, že vecné bremeno je možné zriadiť aj bezodplatne a poukázali na §§ 151 a nasl. a § 127 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Námietku týkajúcu sa čiernej stavy nemôže súd ex offio skúmať, pokiaľ táto nebola v predošlých konaniach uvedená. Platí zásada koncentrácie a toto tvrdenie je v tomto štádiu konania irelevantné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 211 a nasl. O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné.

Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 16. júla 2013 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

Podľa § 219 ods. 1 O. s. p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 39a ods. 4 Stavebného zákona, stavebný úrad spojí územné konanie o umiestnení stavby so stavebným konaním pri jednoduchej stavbe alebo jej prístavbe a nadstavbe, ak sú podmienky umiestnenia jednoznačné vzhľadom na pomery v území; pri ostatných stavbách tak urobí za predpokladu, že podmienky na ich umiestnenie vyplývajú z územného plánu zóny.

Podľa § 36 ods. 1 Stavebného zákona, stavebný úrad oznámi začatie územného konania dotknutým orgánom a všetkým známym účastníkom a nariadi ústne pojednávanie spojené spravidla s miestnym zisťovaním. Súčasne upozorní účastníkov, že svoje námietky a pripomienky môžu uplatniť najneskôršie

pri ústnom pojednávaní, inak že sa na ne neprihliadne. Stavebný úrad oznámi začatie územného konania do 7 dní odo dňa, keď je žiadosť o územné rozhodnutie úplná.

Podľa § 36 ods. 2 Stavebného zákona, od ústneho pojednávania môže stavebný úrad upustiť v prípade, že je pre územie spracovaná územnoplánovacia dokumentácia, na základe ktorej možno posúdiť návrh na územné rozhodnutie. Ak stavebný úrad upustí od ústneho pojednávania, určí lehotu, do ktorej môžu účastníci uplatniť námietky, a upozorní ich, že sa na neskoršie podané námietky neprihliadne; táto lehota nesmie byť kratšia ako 7 pracovných dní.

Podľa § 61 ods. 1 Stavebného zákona, stavebný úrad oznámi začatie stavebného konania dotknutým orgánom, všetkým známym účastníkom a nariadi ústne pojednávanie spojené s miestnym zisťovaním. Súčasne ich upozorní, že svoje námietky môžu uplatniť najneskoršie pri ústnom pojednávaní, inak že sa na ne neprihliadne. Na pripomienky a námietky, ktoré boli alebo mohli byť uplatnené v územnom konaní alebo pri prerokúvaní územného plánu zóny, sa neprihliada. Stavebný úrad oznámi začatie stavebného konania do 7 dní odo dňa, keď je žiadosť o stavebné povolenie úplná.

Podľa § 61 ods. 3 Stavebného zákona, stavebný úrad oznámi účastníkom začatie stavebného konania najmenej sedem pracovných dní pred konaním miestneho zisťovania prípadne ústneho pojednávania. Ak stavebný úrad upustí od ústneho pojednávania, určí, do kedy môžu účastníci uplatniť námietky, a upozorní ich, že sa na neskoršie podané námietky neprihliadne.

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Z obsahu pripojených spisov najvyšší súd zistil, že predmetom preskúmania je rozhodnutie Krajského stavebného úradu v Žiline č. A/2011/009774/KSÚ Žilina/Pál zo dňa 20. septembra 2011, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcov a potvrdené rozhodnutie mesta Turzovka č. Výst-11-TX1-Tk-356/2009-Jt zo dňa 28. apríla 2009, ktorým bola pribratým účastníkom povolená stavba - rodinný dom č. 21 - prístavba a zmena nebytových priestorov na samostatnú bytovú jednotku na pozemku KN p. č. XXX, XXX v kat. úz. Z.. Námietky žalobcov ako účastníkov konania zo dňa 27. marca 2009 uvedené v rozhodnutí pod bodom 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9 stavebný úrad zamietol a námietkam pod bodom 4 a 10 vyhovel. Ďalšie námietky zo dňa 15.04.2009 pod bodom 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10 stavebný úrad zamietol a bodom 4 a 11 vyhovel. V odôvodnení rozhodnutia dôvody týkajúce vyhodnotenia jednotlivých námietok podrobne uviedol.

Podstatou podaného odvolania bola nespokojnosť žalobcov s hodnotením jednotlivých námietok zo strany krajského súdu, ako aj tým, že na niektoré námietky krajský súd neprihliadal.

Prvotne sa najvyšší súd zaoberal koncentračnou zásadou v stavebnom konaní a jej vplyvom na súdny prieskum rozhodnutia.

Z vyššie citovaných ustanovení Stavebného zákona vyplýva, že náleží práve účastníkom konania, aby pri ochrane svojich práv a oprávnených záujmov v stanovenej lehote vznášali pripomienky a námietky v priebehu stavebného konania. Účelom vymedzenia lehoty pre tento úkon je najmä požiadavka na zabezpečenie plynulosti a hospodárnosti konania, keď vznášanie stále ďalších námietok zo strany účastníkov konania by prakticky sťažovalo vydanie rozhodnutia a správne konanie by sa neúmerne predlžovalo. Je potrebné uviesť, že koncentračná zásada nie je absolútna. Pokiaľ účastník konania vznesenie námietku týkajúcu sa dodržania noriem hmotného alebo procesného práva, na tieto správny orgán musí prihladať z úradnej povinnosti (z nálezu Ústavného súdu SR č. k. I. ÚS 223/09-131 zo dňa 27.5.2010). Námietku ohľadne existencie čiernej stavby, ako aj námietku týkajúcu sa žalobcovia v priebehu celého stavebného konania, a to ani v konaní pred krajským stavebným úradom nevzniesli, ktorá skutočnosť nebola sporná. Práve z tohto dôvodu, bez ohľadu na uplatňovanú koncentračnú zásadu, nemohol krajský súd túto a ďalšie v stavebnom konaní nevznesené námietky prejednať.

V zmysle čl. 141 ods. 2 Ústavy SR sa súdnictvo vykonáva na všetkých stupňoch oddelene od iných

štátnych orgánov. Správne súdnictvo nie je pokračovaním správneho konania a rovnako súd nie je správnym orgánom, ktorý by mohol/mal preskúmať námietky, ktoré účastníci neuplatnili v priebehu správneho konania, hoci ich uplatniť mohli.

V odvolaní žalobcovia rovnako namietali, že nie je technicky možné realizovať stavbu tak, ako je navrhované. Najvyšší súd túto námietku hodnotil ako nedôvodnú.

V priebehu stavebného konania bola stavebnému úradu predložená projektová dokumentácia, ktorú vypracovala odborne spôsobilá osoba - projektant, ktorý v zmysle § 6 Stavebného zákona, zodpovedá za správnosť a úplnosť vypracovania dokumentácie ako aj za realizovateľnosť vypracovaného projektu stavby. Je potrebné zároveň poukázať, že žalobcovia v tejto súvislosti nepredložili žiadne relevantné podklady na podporu svojich tvrdení.

Pokiaľ žalobcovia v podanom odvolaní argumentovali, že krajský súd sa nevysporiadal s námietkami vznesenými v priebehu stavebného konania dňa 26. marca 2009 a 15. apríla 2009, najvyšší súd uvádza, že súd preskúma zákonnosť napadnutého rozhodnutia v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe, t. j. v medziach žaloby (§ 250j ods. 1 O. s. p.), nezaoberá sa námietkami ktoré boli uplatnené v konaní pred správnym orgánom, ale žalobca ich nepovažoval za dôvod nezákonnosti správneho rozhodnutia, a teda neboli uvedené v obsahu žaloby.

Krajský súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku vysporiadal so žalobnými bodmi dostatočným spôsobom, pričom v zmysle konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (o. i. veci *García Ruiz* proti Španielsku, rozsudok zo dňa 21.1.1999 týkajúci sa sťažnosti č. 30544/96, *Ruiz Torija* proti Španielsku, rozsudok zo dňa 9.12.1994, týkajúci sa sťažnosti č. 18390/91, *Ván de Hurk* proti Holandsku, rozsudok zo dňa 19.4.1994, týkajúci sa sťažnosti č. 16034/90,), judikatúry Ústavného súdu SR (sp. zn. I. ÚS 226/03 zo dňa 12.5.2004, III. ÚS 209/04 zo dňa 23.6.2004, sp. zn. III. ÚS 95/06 zo dňa 15.3.2006, sp. zn. III. ÚS 260/06 zo dňa 23.8.2006), nie je nutné, aby na každú žalobnú námietku bola daná súdom podrobná odpoveď a rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzovaný s ohľadom na okolnosti každého prípadu. Najvyšší súd nevzhliadol v napadnutom rozsudku nedostatok dôvodov, pre ktorý by ho bolo potrebné zrušiť. S odôvodnením krajského súdu sa odvolací súd stotožnil a v podrobnostiach naň odkazuje.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti sa Najvyšší súd Slovenskej republiky stotožnil so závermi krajského súdu, ktorý považoval žalobou napadnuté správne rozhodnutie za zákonné. Žalobcovia v podanom odvolaní nevzniesli námietky spôsobilé spochybniť závery krajského súdu a keďže odvolací súd nevyhľadáva za účastníka dôvody nezákonnosti, napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a v podrobnostiach naň poukazuje podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. v spojení s § 250ja ods. 3 vety druhej O. s. p.

Vzhľadom k tomu, že podľa § 1 písm. b/ zákona č. 345/2012 Z. z., o niektorých opatreniach v miestnej štátnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov, bol s účinnosťou od 1. januára 2013 Krajský stavebný úrad v Žiline zrušený a jeho pôsobnosť prešla v zmysle § 2 ods. 1 cit. predpisu na obvodný úrad v sídle kraja, najvyšší súd postupujúci podľa § 246c ods. 1 O. s. p. v spojení s § 107 ods. 4 O. s. p. konal ďalej s právnym nástupcom zaniknutého žalovaného.

O trovách konania rozhodol odvolací súd tak, že v odvolacom konaní neúspešným žalobcom ich náhradu nepriznal a ostatným účastníkom nárok na náhradu trov konania zo zákona nevyplýva.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.